

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně **J. M.**, zastoupené JUDr. Petrem Práglem, advokátem se sídlem Dlouhá 5, Ústí nad Labem, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 2. 6. 2005, vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 15 Ca 167/2005, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 11. 1. 2006, č. j. 15 Ca 167/2005 - 18,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovaná **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna advokáta JUDr. Petra Prágla **s e u r č u j e** částkou 1600 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalované ze dne 2. 6. 2005, byla zamítnuta žádost žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům, a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové finanční částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 - 1945 (dále též „zákon č. 261/2001 Sb.“). Podle žalované žalobkyně v žádosti sice uvedla, že byla v době od srpna roku 1943 do roku 1945 osobou ukrývanou z rasových důvodů, na podporu těchto tvrzení však nepřipojila žádné důkazy. Řízení o poskytnutí

jednorázové peněžní částky pak bylo přerušeno z důvodu vedení řízení o vydání osvědčení podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 255/1946 Sb.“). Toto řízení však bylo pravomocně ukončeno rozhodnutím Ministerstva obrany ze dne 11. 6. 2004, č.j. 335412/02/2004-7542, jímž žalobkyni osvědčení z důvodu nesplnění zákonných podmínek nebylo vydáno. Jelikož pro vydání osvědčení podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb., jsou stanoveny prakticky stejné podmínky jako pro přiznání jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb., slouží podle žalované takové osvědčení jako důkaz prokazující vznik nároku na tuto jednorázovou peněžní částku. Za situace, kdy žalobkyni nebylo toto osvědčení vydáno, si žalovaná musela sama učinit úsudek o tom, zda žalobkyně je či není osobou uvedenou v § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb. Žalovaná uvedla, že v případě žalobkyně nebylo prokázáno, že by se v době mezi 15. 3. 1939 a 8. 5. 1945 po dobu celkem nejméně tří měsíců z rasových nebo náboženských důvodů ukrývala na území Československa v jeho hranicích z 29. 9. 1938. Žalovaná dále uvedla, že nebylo ani prokázáno, že by žalobkyně takovou osobou nebyla; proto byla žalobkyně před skončením řízení seznámena se stavem řízení a vyzvána k předložení dalších důkazů, popřípadě návrhů na doplnění dokazování, aby mohl být případně její nárok prokázán. Žalobkyně však navzdory výzvy správního orgánu žádné takové návrhy neučinila, a proto byla její žádost zamítnuta.

Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 11. 1. 2006, č. j. 15 Ca 167/2005 - 18, zamítl žalobu proti tomuto rozhodnutí žalované. Soud uvedl, že žalobkyně se domáhala poskytnutí jednorázové peněžní částky jako osoba uvedená v § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., na podporu tohoto tvrzení však nepředložila žádný důkaz a nebylo jí ani vydáno osvědčení podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb. Soud se neztotožnil s námitkou žalobkyně, že žalovaná nezjistila dostatečně skutečný stav věci; podkladem pro vydání rozhodnutí bylo zejména rozhodnutí Ministerstva obrany ze dne 11. 6. 2004, č.j. 335412/02/2004-7542, o tom, že se nevydává osvědčení o účasti J. M. na národním boji za osvobození v kategorii český politický vězeň v době od 15. 9. 1943 do 25. 5. 1945. Z odůvodnění tohoto rozhodnutí vyplývá, že žalobkyně přes výzvu Ministerstva obrany neuvedla přesný časový údaj o ukrývání před německou armádou, uvedený časový údaj je v rozporu s historickou skutečností a z popisu ukrývání je zřejmé, že se nejednalo o ukrývání trvalé a nepřetržité. V řízení před žalovanou pak žalobkyně navzdory výzvě nepředložila hodnověrné důkazy k odstranění pochybností ani neoznačila důkazy, které by měly být provedeny; žádný důkaz nenavrhla ani v žalobním řízení. Soud proto dospěl k závěru, že uplatněná žalobní námitka není důvodná a žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včasné kasační stížnosti stěžovatelka uvedla, že její otec měl na pravé ruce z lágru vytetované číslo X a že se její rodina ukrývala a trpěla hladem; matka stěžovatelky chodila žebrať o jídlo pro děti. Tyto důvody žalobkyně považuje za dostatečné pro přiznání jednorázové peněžní částky. Ustanovený zástupce v doplnění kasační stížnosti uvedl, že žalobkyně sice nepředložila potřebné listiny, ale správní řád účinný v době rozhodování žalované byl postaven na zásadě materiální pravdy, kdy je třeba zjišťovat skutečný stav věci. Proto měla žalovaná sama pátrat po důkazech a teprve po vyčerpání všech možností případně konstatovat, že žalobkyně není nositelkou oprávnění k poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. Není proto vyloučeno, že žalovaná překročila obecné limity pro zjišťování skutečného stavu věci a zatížila rozhodnutí vadou, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. V tom stěžovatelka spatřuje důvody kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Stěžovatelka proto navrhla, aby rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 11. 1. 2006, č. j. 15 Ca 167/2005 - 18, byl zrušen a věc

vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. V doplnění kasační stížnosti doručeném Nejvyššímu správnímu soudu dne 27. 12. 2006 stěžovatelka uvedla, že veškeré podklady by se měly nacházet v archivu na Slovensku, čímž by mohlo být doloženo, že její otec byl v koncentračním táboře a žalobkyně s matkou se schovávaly v lese a jídlo dostávali od lidí ze statku; v Praze však žalobkyni osvědčení nevydali.

Vyjádření žalované ke kasační stížnosti nebylo podáno.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a stěžovatelka v ní namítá důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.; rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Kasační stížnost byla podána z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit. Stěžovatelka vytýká napadenému rozhodnutí, že žalovaná ani soud nezjistili řádně skutečný stav věci. Předně je zapotřebí ve shodě s názorem žalované i s názorem krajského soudu poukázat na to, že podle § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb. se za účastníky národního boje za osvobození podle tohoto zákona považují též občané České republiky, kteří se v době od 15. 3. 1939 do 8. 5. 1945 z rasových nebo náboženských důvodů ukrývali na území Československa v jeho hranicích z 29. 9. 1938, pokud za toto období již neobdrželi jednorázovou peněžní částku podle zákona č. 217/1994 Sb. V dané věci však nebylo v řízení prokázáno, zda se žalobkyně v době od 15. 9. 1943 do 25. 5. 1945 z rasových důvodů ukrývala; nebylo tedy možné dospět k závěru, že by žalobkyně byla osobou oprávněnou ve smyslu § 3 odst. 1 zákona 261/2001 Sb. Žalobkyni nebylo vydáno osvědčení podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb., jehož vydání závisí na obdobných podmínkách jako přiznání jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. Za takové situace by žalobkyni vznikl nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky pouze pokud by jiným hodnověrným způsobem prokázala, že navzdory absenci uvedeného osvědčení je osobou uvedenou v § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb. Jelikož však stěžovatelka neposkytla žalované hodnověrné informace, jež by svědčily o tom, že byla v rozhodné době z rasových nebo náboženských důvodů ukrývána, nelze nyní – za situace, kdy žalobkyně přes výzvu správního orgánu neoznačila žádné konkrétní důkazy k prokázání nároku na poskytnutí jednorázové peněžní částky – účinně namítat, že by žalovaná nezjistila řádně skutečný stav věci. S touto skutečností se řádně vypořádal i Krajský soud v Ústí nad Labem v kasační stížnosti napadeném rozsudku.

Lze shrnout, že v souzené věci nebylo žalobkyni vydáno potvrzení podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb.; v takovém případě by jí mohl nárok na přiznání jednorázové peněžní částky podle § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb. vzniknout toliko tehdy, pokud by jiným způsobem prokázala, že byla po dobu nejméně tří měsíců ukrývána z rasových nebo náboženských důvodů na území Československa. Jelikož žalobkyně neuvedla žádné konkrétní skutečnosti, neoznačila ani jiné důkazy k prokázání svých tvrzení a navíc se v jejích výpovědích vyskytly rozpory ovlivňující věrohodnost výpovědi, postupovala žalovaná správně, když žádost

žalobkyně o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle § 1 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb. zamítla. Bez dostatečně konkrétních tvrzení žalobkyně nemohla žalovaná splnit svou zákonnou povinnost a zjistit skutečný stav věci, neboť to lze učinit pouze na základě alespoň relativně určitých tvrzení žadatele o vydání osvědčení či správního rozhodnutí.

Pokud jde o zcela nekonkrétní tvrzení stěžovatelky uvedené v doplnění kasační stížnosti doručeném Nejvyššímu správnímu soudu dne 27. 12. 2006, že blíže nespecifikované důkazy dosvědčující její nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky se nacházejí v archivech na Slovensku, je zapotřebí poukázat na to, že jde o nová skutková tvrzení, k nimž však Nejvyšší správní soud nemohl přihlídnout, neboť podle § 109 odst. 4 s. ř. s. ke skutečnostem uplatněným po vydání napadeného rozhodnutí Nejvyšší správní soud nepřihlíží. Navíc vzhledem k nekonkrétnímu tvrzení stěžovatelky by i při včasné uplatnění této námitky nebylo možné dospět k jednoznačnému posouzení jejího přesvědčení, že má nárok na poskytnutí odškodnění jednorázovou peněžní částkou.

Nejvyšší správní soud dospěl ze všech shora uvedených důvodů k závěru, že důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. není dán a proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Pokud jde o důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., na který zástupce stěžovatelky pouze obecně odkázal v doplnění kasační stížnosti, vzhledem k tomu, že tento důvod kasační stížnosti nebyl ani na základě výzvy soudu blíže specifikován, Nejvyšší správní soud se jím nezabýval.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., neboť neúspěšné stěžovatelce náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalované v dané věci náhradu nákladů řízení nelze přiznat. Stěžovatelce byl pro toto řízení před soudem ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 2 x 500 Kč za dva úkony právní služby – první poradou s klientkou včetně převzetí a přípravy zastoupení a doplnění kasační stížnosti ze dne 11. 12. 2006 a 2 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 2, § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Celkem tedy odměna advokáta činí 1600 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. ledna 2007

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu

